

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi vakuutuskassalain ja eläkesäätiölain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vakuutuskassalakiä ja eläkesäätiölakiä siten, että ehdotetuilla muutoksilla täsmennettäisiin ja täydennettäisiin tietojen salassapitoa koskevia säännöksiä erityisesti salassa pidettävien tietojen luovuttamista koskevin osin.

Ehdotetut säännökset sisältävät täsmennyksiä salassapitosäännöstöön silloin kun on kysymys liike- tai ammatillisaisuudesta tai henkilön terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevasta tiedosta.

Vakuutuskassalakiin ja eläkesäätiölakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset vakuutuskassan ja eläkesäätiön oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä tietoja vakuutuskassan tai eläkesäätiön toimintaan liittyviä tehtäviä hoitaville ulkopuolisille tahoille. Tämä on tarpeen, jotta tietojen luovuttamista koskevat vakuutuskassalain ja eläkesäätiölain säännökset olisivat nykyistä täsmällisemmät ja johdonmukaiset varsinkin henkilötietojen luovuttamisesta yleisemmin annettujen säännösten kanssa.

Ehdotettujen säännösten mukaan vakuutuskassalla ja eläkesäätiöllä olisi oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja muun muassa vakuutuskassan tai eläkesäätiön palveluyritykselle, vakuutuskassalautakunnalle sekä sille, joka hoitaa vakuutuskassan tai eläkesäätiön antamaa tehtävää

toimeksiannon perusteella. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja olisi oikeus luovuttaa myös vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten, vakuutuskassan tai eläkesäätiöön kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi sekä eräin edellytyksin historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten.

Koska lakisäateisen eläkevakuustoitinnan toimeenpanoon ja ratkaisutoimintaan liittyvästä vaitiolovelvollisuudesta sekä muutoinkin tietojen saamisesta ja luovuttamisesta työeläkejärjestelmässä säädetään työntekijäin eläkelaiissa, ehdotetut vaitiolovelvollisuutta koskevat säännökset koskisivat eläkekassojen ja eläkesäätiöiden muuta kuin mainittua toimintaa. Vastaavasti ehdotukset eivät koskisi työpaikkakassojen tietojen luovuttamista silloin kun kysymys on sairausvakuutuslain mukaisesta toiminnasta.

Esityksessä ehdotetut muutokset liittyvät laajempaan kokonaisuuteen vakuutuslaitosten salassapitosäännösten täsmäntämisestä uudistetun henkilötietolain ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain johdosta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Viranomaisten, julkista tehtävää hoitavan

ja viranomaisen toimeksiannosta toimivan vaitiolovelvollisuudesta säädetään 1 päivänä joulukuuta 1999 voimaan tulevassa viran-

omaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki. Julkisuuslakia sovelletaan kaikkiin julkista valtaa käyttäviin niiden organisaatiomuodosta riippumatta. Uusi julkisuuslaki koskee siten myös vakuutuskassoja ja eläkesäätiöitä silloin, kun ne suorittavat julkisen vallan käyttöön liittyviä tehtäviä.

Vakuutuskassoihin ja eläkesäätiöihin sovelletaan myös 1 päivänä kesäkuuta 1999 voimaan tullutta henkilötietolakia (523/1999), jollei muualla laissa toisin säädetä. Henkilötietolain tarkoituksena on ajanmukaistaa henkilötietojen sääntely perusoikeus- ja henkilötietojen suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY, jäljempänä tietosuojadirektiivi, mukaisesti. Henkilötietolailla kumottiin aikaisemmin voimassa ollut henkilörekisterilaki (471/1987).

Vakuutuskassalaista (1164/1992) ja eläkesäätiölaista (1774/1995) puuttuvat säännökset vakuutuskassan ja eläkesäätiön oikeudesta salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten, vakuutuskassalautakunnalle, historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten sekä vakuutuskassaa tai eläkesäätiötä palvelevalle yritykselle, joka vakuutuskassan tai eläkesäätiön toimeksianton perusteella tuottaa näille niiden toimintaan liittyviä palveluja.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen tavoitteena on vakuutuskassalain ja eläkesäätiölain salassapitosäännösten täsmäntäminen ja täydentäminen sekä terminologian yhdenmukaistaminen uudistuneen julkisuus- ja henkilötietolainsäädännön johdosta. Tämän mukaisesti vakuutuskassalakiin ja eläkesäätiölakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset, joiden mukaan vakuutuskassalla ja eläkesäätiöllä olisi oikeus erityisissä tilanteissa luovuttaa salassa pidettäviä tietoja muillekin kuin vakuutuskassalaisia ja eläkesäätiölaissa nykyisin säädetyille nimenomaisille tahoille. Lakeja täsmennettäisiin ja selkeytettäisiin lisäksi henkilötietojen luovuttamista koskevilta osin henkilötietolaissa

omaksuttujen periaatteiden mukaisesti.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Palveluyritys. Vakuutuskassalakiin ja eläkesäätiölakiin ehdotetaan lisättäväksi määritelmä palveluyrityksestä, jolle voitaisiin luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja tietyin edellytyksin.

Palveluyrityksellä tarkoitettaisiin yhteisöä, joka tuottaa vakuutuskassoille ja eläkesäätiöille näiden toimintaan liittyviä palveluita.

Vakuutuskassojen ja eläkesäätiöiden omien toimihenkilöiden määrä on yleensä pieni. Eläkesäätiöiden toimihenkilöt ovat usein työsuhteessa taustatyöntajansa ja hoitavat säätiöiden asioita oman toimensa ohella. Vakuutuskassoilla on yleensä omat toimihenkilönsä. Vakuutuskassalain ja eläkesäätiölain mukaan eläkesäätiöllä on oltava asiamies ja vakuutuskassalla toimitusjohtaja. Sekä vakuutuskassan että eläkesäätiön hallitus vastaa kuitenkin viime kädessä vakuutuskassan tai eläkesäätiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Muutoinkin vakuutuskassan ja eläkesäätiön johdon tehtävät ja vastuu vastaavat yhteisölainsäädännössä omaksuttuja yleisiä lähtökohtia. Näin ollen tehtävien antaminen ulkopuolisen tahon hoitettavaksi ei poista vakuutuskassan tai eläkesäätiön laissa säädettyä vastuuta tehtävistään.

Vakuutuskassat ja eläkesäätiöt ovat merkittävässä määrin siirtäneet tehtäviään (ulkoistaneet) ulkopuolisten palveluyritysten hoidettavaksi. Tällaisia tehtäviä ovat muun muassa vakuutusten ja siihen liittyvien työsuhteiden hoito, vakuutusmaksujen laskutus, eläkehakemusten käsittely ratkaisuehdotuksineen, vakuutusteknisten laskelmien laatiminen, erilaiset atk- järjestelmätoiminnot, varainhoito ja kirjanpito. Eläkelaitokset eivät voi kuitenkaan ulkoistaa ydintoimintojaan, joita ovat varsinainen päätöksenteko korvausasioissa sekä vakuutuksista ja muista etuuksista päättäminen. Tätä periaatetta on sovellettava myös eläkesäätiöihin ja vakuutuskassoihin. Näitä toimintoja eivät palveluyrityksetkään voi nykyisen toimialansa puitteissa hoitaa.

Vaitiolovelvollisuus. Käsite salassapitovelvollisuus ehdotetaan korvattavaksi henkilötietolaissa omaksutulla käsitteellä vaitiolovelvollisuus. Kuten henkilötietolaissa ja julkisuuslaissa, vaitiolovelvollisuus sisältäisi paitsi asiakirjojen salassapitovelvollisuuden

myös kiellon ilmaista muussa kuin kirjallisessa muodossa oleva tieto. Tämän mukaisesti täsmennettäisiin vakuutuskassalain 165 §:ää ja eläkesäätiölain 132 §:ää.

Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttaminen. Kysymyksessä oleviin lakeihin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja voitaisiin luovuttaa vakuutuskassan tai eläkesäätiön palvelu yritykselle, vakuutuskassalautakunnalle sekä sille, joka hoitaa vakuutuskassan tai eläkesäätiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella, sekä vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten. Lakeihin ehdotetaan otettavaksi myös säännökset tietojen luovuttamisesta tietyin edellytyksin historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan välittömiä taloudellisia vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Esitysehdotus on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Vakuutuskassojen yhdistystä ja Eläkesäätiöyhdistys ESY r.y:tä on kuultu asian valmistelun yhteydessä.

Lisäksi asiasta ovat antaneet lausuntonsa oikeusministeriö, Vakuutusvalvontavirasto, Kansaneläkelaitos, tietosuojavaltuutettu, vakuutuskassalautakunta ja vakuutus oikeus.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys laeiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 37/1999 vp), jossa ehdotetaan yhdenmukaisia säännösmuutoksia tämän esityksen ehdotusten kanssa.

Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys työntekijäin eläkelain (395/1961), jäljempänä TEL, muuttamisesta, joka koskee tietojen luovuttamista ja vaitiolovelvollisuutta silloin, kun kyse on lakisääteisen eläkevakuutuksen täytäntöönpanosta ja tähän liittyvistä henkilötietorekistereistä. Koska eläkesäätiöt ja vakuutuskassalain alaiset eläkekassat ovat eläkelaitoksia, jotka voivat hoitaa myös TEL:n mukaista työeläketurvaa, valmisteilla olevia TEL:n tietojen luovutusta ja vaitioloa koskevia säännöksiä sovelletaan ensisijaisesti lakisääteistä toimintaa harjoittaviin eläkekassoihin ja eläkesäätiöihin tai eläkekassojen tai eläkesäätiöiden tätä toimintaa harjoittaviin osastoihin. Vastaavasti sairausvakuutuslain (364/1963) mukaista toimintaa harjoittaviin työpaikkakassoihin sovelletaan ensi sijassa sairausvakuutuslain tietojen luovutusta koskevia säännöksiä.

Mainittu HE 37/1999 vp ja tämä esitys ovat kuitenkin laaditut siten, että ne voidaan käsitellä ja niissä ehdotetut lait saattaa voimaan toisistaan riippumatta. Tämän esityksen mukaisten tavoitteiden kannalta olisi kuitenkin suotavaa, että esitykset voitaisiin saattaa voimaan mahdollisimman pian yhdenmukaisen aikataulun puitteissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Vakuutuskassalaki

3 §. Vakuutuskassalakiin ei ole aikaisemmin sisällynyt palvelu yrityksen määritelmää, josta nyt ehdotetaan säädettäväksi uudessa 3 §:n 6 kohdassa.

Pykälän mukaan palvelu yrityksellä tarkoi-

tettaisiin yhteisöä, joka tuottaisi vakuutuskassalle kassan toimintaan liittyviä palveluja. Koska vakuutuskassan toimiala on laissa rajattu koskemaan vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta vain tiettyä sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriä, koskisi palvelutoimintakin näin ollen ainoastaan tällaiseen toimintaan liittyviä ja sitä palvelevia asiantuntijapalveluja. Tällaisia toimeksian-

toon perustuvia palveluja voisivat olla muun muassa erilaiset vakuutustekniset tutkimukset sekä atk-järjestelmä- ja varainhoitopalvelut (salkunhoito).

165 §. Nykyisen pykälän viisi momenttia ehdotetaan jaettavaksi erillisiksi pykäliksi siten, että 165 §:ssä asetettaisiin vaitiolovelvollisuus kaikille niille, jotka vakuutuslalla toimiessaan voivat saada vakuutuskassaa, vakuutuskassan osakasta tai jäsentä tai jotakuta muuta koskevia luottamuksellisia tietoja. Uudessa 165 b §:ssä säädettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston ja uudessa 165 c §:ssä vakuutuskassan oikeudesta luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Samalla nykyistä 165 a §:ää, jossa säädetään salassapitovelvollisuuden rikkomisesta aiheutuvista rangaistuksista, täsmennettäisiin henkilötietolain mukaisesti.

Pykälässä asetettaisiin yleinen vaitiolovelvollisuus kaikille niille tahoille, jotka vakuutustoimintaa harjoittaessaan, vakuutuskassaa valvoessaan tai muutoin vakuutustoimintaan liittyviä tehtäviä suorittaessaan voivat saada tietoonsa sekä käsitellä vakuutuskassaa, sen jäsentä tai osakasta tai muuta henkilöä koskevia luottamuksellisia tietoja. Viranomaisen osalta vaitiolovelvollisuus määräytyisi julkisuuslain nojalla. Yhdenmukaisesti henkilötietolain 33 §:n kanssa ehdotetaan käsite salassapitovelvollisuus korvattavaksi käsitteellä vaitiolovelvollisuus. Kuten henkilötietolaissa ja julkisuuslaissa, vaitiolovelvollisuus sisältäisi paitsi asiakirjojen salassapitovelvollisuuden myös kiellon ilmaista muussa kuin kirjallisessa muodossa olevaa tietoa.

Vaitiolovelvollisuus laajennettaisiin kosemaan myös 3 §:n 6 kohdassa tarkoitetun palvelu-rytyn palveluksessa olevalle tai palvelu-rytyn toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä oleville luovutettuja tietoja. Palvelu-rytyn hoitamat tehtävät ovat yleensä luonteeltaan sellaisia, että niitä hoidettaessa joudutaan käsittelemään vakuutuskassan jäseniä ja osakkaita koskevia vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Samoin tällaisia tietoja voivat joutua käsittelemään henkilöt, jotka vakuutuskassan toimeksianton hoitavat jotakin yksittäistä kassaan kohdistuvaa tehtävää.

Vakuutuskassojen yhteydessä toimii vakuutuskassalautakunta, jonka käsiteltäväksi vakuutuskassan edunsaajat ja -hakijat voivat saattaa esimerkiksi vakuutuskassan ja edunsaajan välisen korvauspäätöstä koskevan eri-

mielisyyden. Vaitiolovelvollisuus ehdotetaan ulotettavaksi myös tämän lautakunnan palveluksessa ja jäsenenä oleviin henkilöihin.

Tietojen luovuttamisen edellytyksenä on pääsääntöisesti se, että vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja ei saa luovuttaa sivullisille, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna siihen suostumustaan. Tietojen luovuttamiseen voi kuitenkin olla velvollisuus lain nojalla suostumuksesta riippumatta. Tällöin useimmiten jokin muualla laissa oleva säännös velvoittaa vakuutuskassan tietojen luovuttamiseen. Tällaisia säännöksiä on muun muassa vero-, ulosotto- ja sosiaaliviranomaisia koskevissa säännöksissä.

165 a §. Pykälä vastaa henkilötietolain 48 §:n 1 momenttiin sisältyvää säännöstä vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta.

165 b §. Nykyisen 165 §:n 2 ja 4 momentti ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 165 b §:ään. Pykälän käsite salassapitovelvollisuus ehdotetaan korvattavaksi käsitteellä vaitiolovelvollisuus. Sisällöllisesti säännös pysyisi muuttumattomana. Samalla nykyinen 4 momentin 4 kohta ehdotetaan poistettavaksi, koska viranomaisen päätöksistä tehtyjen valitusten yhteydessä tapahtuvasta tietojen luovutuksesta säädetään julkisuuslain 29 §:ssä.

165 c. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvista poikkeuksista vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin siltä osin kuin kysymys on vakuutuskassan oikeudesta salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan vakuutuskassalla olisi oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vakuutusyhtiölle jälleenvakuutusta varten. Vakuutuskassan on vakuutuskassalain 9 §:n nojalla joko jälleenvakuutuksella tai muulla tavoin järjestettävä toimintansa siten, että syntyy vakuutettuja etuja turvaava suhde vastuunojen todennäköisen vaihtelun ja kassan vastuukyvyyn välillä. Jälleenvakuutuksella tarkoitetaan sitä, että vakuutuskassa vakuuttaa sen osan vakuuttamastaan riskistä, jota se ei voi itse kantaa, jälleenvakuuttajana toimivassa vakuutusyhtiössä. Jälleenvakuutussopimus edellyttää, että vakuutuksenottaja antaa jälleenvakuuttajalle tietoja vakuutettavasta riskistä.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan vakuutuskassalla olisi oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja

vakuutuskassan palveluyritykselle ja sille, joka hoitaa vakuutuskassan antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella. Ehdotetun 3 §:n 6 kohdan nojalla tällaisia yhteisöjä olisivat muun muassa vakuutusteknisiä tutkimuksia ja tietojenkäsittelypalveluja tuottavat yritykset. Toimeksiannoilla tarkoitetaan esimerkiksi toimeksiantoja oikeudenkäynnin hoitamiseksi sekä asiantuntijalausuntoja lääketieteellisistä kysymyksistä.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan vakuutuskassalla olisi oikeus luovuttaa vai tiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vakuutuskassojen yhteydessä toimivalle vakuutuskassalautakunnalle.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan vakuutuskassalla olisi oikeus luovuttaa vai tiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja toiselle vakuutuslaitokselle vakuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi ja jos tietosuojalautakunta on antanut tietojen käsittelyyn henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitettun luvan. Säännös liittyy muun muassa tietosuojalautakunnan mahdollisuuden myöntää poikkeuksia rikostietojen tai muiden arkaluonteisten tietojen käsittelyyn tärkeää yleistä etua koskevasta syystä. Tällainen poikkeuslupa voidaan myöntää, jos rekisteröidyn yksityisyyden sekä hänen etujensa vaarantuminen voidaan estää.

Useissa Euroopan maissa yhdeksi tehokkaimmista tavoista taistella vakuutusrikollisuutta vastaan on todettu automaattisen tietojen käsittelyn tarjoamat mahdollisuudet rikoksen torjunnassa ja tutkinnassa käytettävien tietojen käsittelyssä ja tietojen vaihdossa vakuutuslaitosten kesken. Tästä syystä ehdotetaan, että vakuutuskassat voisivat tällöin vai tiolovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietosuojalautakunnan luvalla toiselle vakuutuslaitokselle paitsi tietoja rikoksista myös niiltä haetuista etuuksista.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan vakuutuskassalla olisi oikeus luovuttaa vai tiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten. Henkilötietolain 14 §:ssä säädetään vastaavasta oikeudesta. Koska vakuutustoiminnan yhteydessä joudutaan käsittelemään erityisen arkaluonteisia tietoja, kuten terveydentilatietoja, ehdotetaan, että vai tiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja voisi luovuttaa vain sosiaali- ja terveysministeriön luvalla. Lupa voitaisiin kuitenkin myöntää vain, jos olisi ilmeistä, ettei tietojen antami-

nen loukkaisi niitä etuja, joiden suojaksi vai tiolovelvollisuus on säädetty. Lupa voitaisiin myöntää määräajaksi ja siihen olisi liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset. Vastaavasti lupa olisi peruutettava, milloin syytä siihen harkittaisiin olevan.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan vakuutuskassalla olisi nykyisen 165 §:n 3 momentin säännöstä vastaavasti oikeus luovuttaa tietoja 165 b §:n 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille ja toimielimille. Nykyisen 165 §:n 3 momentin nojalla terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten. Vastaava säännös sisältyisi myös uuteen 165 c §:ään.

Nykyiseen 165 §:n 5 momenttiin sisältyvä säännös vakuutuskassan velvollisuudesta ilmoittaa ulosottomiehen pyynnöstä maksamansa eläkkeen tai muun toimeentuloetuuden määrä sekä tiedossaan olevat muut laitokset, jotka maksavat edunsaajalle toimeentuloetuuksia, ehdotetaan poistettavaksi, koska tietojen luovuttamisesta mainituissa tilanteissa säädetään julkisuuslain 29 §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa tietojen luovutus olisi mahdollista vain tilanteissa, joissa tietojen luovutus olisi tarpeen kyseessä olevien tehtävien hoitamiseksi.

Pykälän 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voisi antaa tarvittaessa säännöksiä pykälän 1 ja 2 momentin soveltamisesta.

169 §. Pykälän 6 momentin mukaan vakuutuskassalautakunnalla olisi oikeus saada tarpeellisia tietoja myös vakuutuskassalta asian selvittämiseksi. Samalla käsite salassapitovelvollisuus on korvattu käsitteellä vai tiolovelvollisuus.

172 a §. Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain (78/1999) säätämisen yhteydessä vakuutuskassalakiin lisättiin uusi 172 a §, jonka 2 momentista ilmenee, miltä osin se, mitä vakuutuskassalaissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä, ei Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain tultua voimaan koske Vakuutusvalvontavirastoa. Mainittuun momenttiin ehdotetaan tehtäväksi esityksen edellyttämät tarpeelliset viittaustekniset muutokset.

1.2. Eläkesäätiölaki

2 §. Säännökseen ehdotettu uusi 6 kohta vastaa vakuutuskassalakiin ehdotettua 3 §:n 6 kohtaa.

132 §. Säännös vastaa asiasisällöltään vakuutuskassalakiin ehdotettua 165 §:ää. Eläkesäätiössä vakuutuskassan osakasta vastaa kuitenkin eläkesäätiöön kuuluva työnantaja ja jäsentä eläkesäätiön edunsaaja.

132 a §. Pykälään on tehty vastaavat muutokset kuin vakuutuskassalain 165 a §:ään.

132 b §. Säännös vastaa vakuutuskassalakiin ehdotettua 165 b §:ää.

132 c §. Eläkesäätiöllä ei ole vakuutuskassalautakuntaa vastaavaa lautakuntaa eikä vakuutuskassalain 9 §:ää vastaavaa säännöstä. Vakuutuskassalain 165 c §:n 1 momentin 1 kohdan mukainen säännös on kuitenkin tarpeen, koska eläkesäätiö voi kattaa

eläkevastuutaan jälleenvakuutuksin. Muilta osin säännös vastaa sisällöltään vakuutuskassalakiin ehdotettua 165 c §:ää.

137 a §. Pykälään on tehty vastaavat muutokset kuin vakuutuskassalain 172 a §:ään.

2. Voimaantulo

Ottaen huomioon tietojen luovutusta koskevan uudistetun lainsäädännön voimaantulo sekä eduskunnan käsiteltävänä oleva hallituksen esitys 37/1999 vp., ehdotetaan, että lait tulisivat voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 3, 165 ja 165 a §, 169 §:n 6 momentti ja 172 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 165 § laeissa 200/1998 ja 84/1999, 165 a § mainitussa laissa 200/1998 ja 172 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 84/1999, sekä *lisätään* lakiin uusi 165 b ja 165 c § seuraavasti:

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkekassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää eläkkeitä;

2) *sairaukskassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden johdosta;

3) *toimintapiirillä* niitä henkilöitä, jotka voivat olla kassassa vakuutettuina;

4) *jäsenellä* vakuutuskassassa vakuutettua henkilöä, jolla on äänioikeus kassankokouksessa; henkilö, jonka vakuutettuna oleminen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemi-

sesta, ei ole kassan jäsen;

5) *osakkaalla* jatkuvan kannatusmaksun suorittajaa; sekä

6) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa vakuutuskassalle sen toimintaan liittyviä palveluita.

165 §

Joka vakuutuskassan tai sen palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai vakuutuskassan antaman toimeksiannon perusteella tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa

tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 165 b tai 165 c §:n nojalla on saanut tietää vakuutuskassan, vakuutus-kassan osakkaan tai jäsenen tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammat-tisalaisuudesta taikka jonkun henkilön ter-veydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan, ei saa tätä ilmaista sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvol-lisuus on säädetty, anna suostumustaan tie-don ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

Sosiaali- ja terveysministeriön tai Vakuu-tusvalvontaviraston toimeksiannosta tehtävää suorittavan vaitiolovelvollisuudesta sääde-tään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

165 a §

Rangaistus 165 §:ssä säädetyn vaitiolovel-vollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jol-lei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

165 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, so-siaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutus-valvontavirastolla on oikeus luovuttaa vai-tiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi; sekä
2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoit-smarkkinoita valvovalle Suomen viran-omaiselle.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 1 momen-tissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 165 §:ssä tarkoitettun vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkastaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) vakuutuskassan toiminnan, erityisesti vakuutus teknisen vastuuvelan, vakavarai-suusaseman, hallinto- ja kirjanpito menettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen.

165 c §

Sen estämättä, mitä 165 §:ssä säädetään, vakuutuskassalla on oikeus luovuttaa vai-

tiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;

2) vakuutuskassan palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutuskassan antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;

3) vakuutuskassalautakunnan palveluksessa tai sen jäsenenä olevalle sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

4) vakuutuskassaan kohdistuneista rikok-sista sekä siltä haetuista etuuksista toiselle vakuutuslaitokselle vakuutuslaitoksiin koh-distuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liitty-vän tärkeän edun vuoksi siten kuin tie-tosuojalautakunta henkilötietolain (523/1999) 43 §:n 3 momentin nojalla tarkemmin mää-rää;

5) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty; lupa voi-daan antaa määräajaksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tar-peelliset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä; sekä

6) Suomen syyttäjä- ja esitutkintavi-ranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittä-miseksi sekä 165 b §:n 1 momentissa tarkoi-tetuille viranomaisille; terveydentilaan liitty-viä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyt-täjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus-tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikok-sen estämistä, selvittämistä ja syytteesenpa-noa varten.

Vakuutuskassa voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen mainitussa mo-mentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisek-si.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarvit-taessa säännöksiä tämän pykälän 1 ja 2 mo-mentin soveltamisesta.

169 §

Lautakunnan jäsenellä tai sen palvelukses-sa olevalla on oikeus saada vakuutuskassalta käsiteltävänä olevan asian selvittämiseksi tarpeelliset tiedot tämän lain vaitiolovelvol-lisuutta koskevien säännösten estämättä sekä viranomaisilta ja terveyden- tai sairaanhoito-toimintaa harjoittavilta sen estämättä, mitä viranomaisen tai lääkärin ja sairaanhoitohen-kilökunnan vaitiolovelvollisuudesta sääde-

tään.

172 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 8 §:n 2 momentissa, 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 72 b §:ssä, 74 a §:n 1 momentin 3 kohdassa, 74 b §:n 1 ja 2 momentissa, 74 c §:n 3 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa, 4 momentissa, 5 momentin 11 kohdassa ja 7 momentissa,

83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 d §:n 5 momentissa, 91 §:n 4 momentissa, 96 §:ssä, 97 §:n 2 ja 3 momentissa, 99 §:n 1 momentissa, 132 §:n 2 ja 3 momentissa, 165 §:n 2 momentissa, 165 b §:ssä, 165 c §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa, 167—169 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta

2.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 2 §:n 1 momentti, 132 ja 132 a § sekä 137 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 132 § laeissa 201/1998 ja 85/1999, 132 a § mainitussa laissa 201/1998 ja 137 a §: 2 momentti mainitussa laissa 85/1999, sekä lisätään lakiin uusi 132 b ja 132 c § seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *A-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;
- 2) *B-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia;
- 3) *AB-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäetuuksia (A-osasto) että lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (B-osasto);
- 4) *yhteiseläkesäätiöllä* 13 luvun mukaista eläkesäätiötä, johon voi kuulua kaksi tai useampia työnantajia;
- 5) *toimintapiiriin kuuluvilla henkilöillä* niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuu-

luvut sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina; sekä

- 6) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa eläkesäätiölle sen toimintaan liittyviä palveluita.

132 §

Joka eläkesäätiön tai sen palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai eläkesäätiön antaman toimeksiannon perusteella tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 132 b tai 132 c §:n nojalla on saanut tietää eläkesäätiön, eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan, edunsaajan tai jonkun

muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta taikka jonkun henkilön terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan, ei saa tätä ilmaista sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tiedon ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

Sosiaali- ja terveysministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston toimeksiannosta tehtävää suorittavan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

132 a §

Rangaistus 132 §:ssä säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

132 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi; sekä
2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 132 §:ssä tarkoitettua vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkastaakseen, että vakuustoittoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) eläkesäätiön toiminnan, erityisesti vakuusteknisen eläkevastuun, vakavaraisuus- aseman, hallinto- ja kirjanpito- menettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen.

132 c §

Sen estämättä, mitä 132 §:ssä säädetään, eläkesäätiöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;

2) eläkesäätiön palvelu-ryitykselle tai sille, joka hoitaa eläkesäätiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;

3) eläkesäätiöön kohdistuneista rikoksista sekä siltä haetuista etuuksista toisille vakuutuslaitoksille vakuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi siten kuin tietosuojalautakunta henkilötietolain (523/1999) 43 §:n 3 momentin nojalla tarkemmin määrää;

4) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty; lupa voidaan antaa määräajaksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä; sekä

5) Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 132 b §:n 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuustai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteesenpääntä varten.

Eläkesäätiö voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Sosiaali ja terveysministeriö voi antaa tarvittaessa säännöksiä tämän pykälän 1 ja 2 momentin soveltamisesta.

137 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 4 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 39 §:n 2 momentissa, 41 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 41 a §:n 1 ja 2 momentissa, 41 b §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4—6 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 c §:n 2 ja 5 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 64 §:ssä, 65 §:n 2 ja 3 momentissa, 67 §:n 1 momentissa, 88 §:n 5 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 momentissa, 132 b §:ssä, 132 c §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 3 momentissa, 134 §:ssä,

135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta _____ .

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

1.

Laki**vakuutuskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 3, 165 ja 165 a §, 169 §:n 6 momentti ja 172 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 165 § laeissa 200/1998 ja 84/1999, 165 a § mainitussa laissa 200/1998 ja 172 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 84/1999, sekä lisätään lakiin uusi 165 b ja 165 c § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkekassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää eläkkeitä;

1) *eläkekassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää eläkkeitä;

2) *sairauskassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden johdosta;

2) *sairauskassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden johdosta;

3) *toimintapiirillä* niitä henkilöitä, jotka voivat olla kassassa vakuutettuina;

3) *toimintapiirillä* niitä henkilöitä, jotka voivat olla kassassa vakuutettuina;

4) *jäsenellä* vakuutuskassassa vakuutettua henkilöä, jolla on äänioikeus kassankokouksessa; henkilö, jonka vakuutettuna oleminen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta, ei ole kassan jäsen; *sekä*

4) *jäsenellä* vakuutuskassassa vakuutettua henkilöä, jolla on äänioikeus kassankokouksessa; henkilö, jonka vakuutettuna oleminen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta, ei ole kassan jäsen;

5) *osakkaalla* jatkuvan kannatusmaksun suorittajaa.

5) *osakkaalla* jatkuvan kannatusmaksun suorittajaa; *sekä*

6) *palveluyrityksellä yhteisöä, joka tuottaa vakuutuskassalle sen toimintaan liittyviä palveluita.*

165 §

165 §

Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisia tehtäviä täyttäessään tai vakuutuskassan muun kuin tämän lain mukaisen toimielimen jäsenenä taikka 2 momentin nojalla on saanut tiedon kassan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammatilaisuudesta taikka jonkun henkilön terveydentilasta, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tiedon ilmaisemiseen.

Joka vakuutuskassan tai sen palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai vakuutuskassan antaman toimeksiannon perusteella tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 165 b tai 165 c §:n nojalla on saanut tiedon vakuutuskassan, vakuutuskassan osakkaan tai jäsenen tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammatilaisuudesta taikka jonkun henkilön terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan, ei saa tätä ilmaista sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tie-

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle

Voimassa oleva laki

rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle; sekä

3) muualla laissa edellä mainittujen tietojen saantiin oikeutetulle Suomen viranomaiselle.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutuskassalla on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille. Terveystilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteeseen panoa varten.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö voi käyttää tämän pykälän mukaisen salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkastaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) vakuutuskassan toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen vastuuvelan, vakavaraisuusaseman, hallinto- ja kirjanpitomenettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan;

3) pakotteiden asettamiseen; sekä

4) ministeriön päätöksistä tehtyihin valituksiin vastaamiseen.

Kassan on 1 momentin säännösten estämättä ilmoitettava ulosottomiehen pyynnöstä maksamansa eläkkeen tai muun toimeentuloetuuden määrä sekä tiedossaan olevat muut laitokset, jotka maksavat edunsaajalle toimeentuloetuksia.

165 a §

Rangaistus 165 §:n 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla kuin rikoslain 38 luvun 1 §:ssä säädetä ankarampaa rangaistusta.

Ehdotus

don ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

Sosiaali- ja terveysministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston toimeksiannosta tehtävää suorittavan vaihtolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

165 a §

Rangaistus 165 §:ssä säädetyn vaihtolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

165 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vai-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi; sekä

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 165 §:ssä tarkoitettun vaiiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkastaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) vakuutuskassan toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen vastuuvelan, vakavaraisuusaseman, hallinto- ja kirjanpitomenettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen.

165 c §

Sen estämättä, mitä 165 §:ssä säädetään, vakuutuskassalla on oikeus luovuttaa vaiiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;

2) vakuutuskassan palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutuskassan tehtävää toimeksiannon perusteella;

3) vakuutuskassalautakunnalle ja sen jäsenelle sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

4) vakuutuskassaan kohdistuneista rikoksista sekä siltä haetuista etuuksista toiselle vakuutuslaitokselle, jos tämä on tarpeen vakuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi siten kuin tietosuojalautakunta henkilötietolain (523/1999) 43 §:n 3 momentin nojalla tarkemmin määrää;

5) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaiiolovelvollisuus on säädetty. Lupa voidaan antaa määräajaksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset. Lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä, sekä

6) Suomen syyttäjä- ja esitutkintavi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 165 b §:n 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteesenpääntä varten.

Vakuutus- ja eläkelaitos voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarvittaessa säännöksiä tämän pykälän 1 ja 2 momentin soveltamisesta.

169 §

Lautakunnalla on oikeus saada sen käsiteltävänä olevan asian selvittämiseksi tarpeelliset tiedot viranomaisilta ja terveyden- tai sairaanhoitotoimintaa harjoittavilta sen estämättä, mitä viranomaisten tai lääkärin ja sairaanhoitohenkilökunnan salassapitovelvollisuudesta on säädetty.

Lautakunnalla on oikeus saada vakuutus- ja eläkelaitoksalta käsiteltävänä olevan asian selvittämiseksi tarpeelliset tiedot vakuutus- ja eläkelaitosten estämättä sekä viranomaisilta ja terveyden- tai sairaanhoitotoimintaa harjoittavilta sen estämättä, mitä viranomaisen tai lääkärin ja sairaanhoitohenkilökunnan vaitiovelvollisuudesta säädetään.

172 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 8 §:n 2 momentissa, 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 72 b §:ssä, 74 a §:n 1 momentin 3 kohdassa, 74 b §:n 1 ja 2 momentissa, 74 c §:n 3 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa, 4 momentissa, 5 momentin 11 kohdassa ja 7 momentissa, 83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 d §:n 5 momentissa, 91 §:n 4 momentissa, 96 §:ssä, 97 §:n 2 ja 3 momentissa, 99 §:n 1 momentissa, 132 §:n 2 ja 3 momentissa, 165 §:n 2 ja 4 momentissa, 167—169 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 8 §:n 2 momentissa, 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 72 b §:ssä, 74 a §:n 1 momentin 3 kohdassa, 74 b §:n 1 ja 2 momentissa, 74 c §:n 3 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa, 4 momentissa, 5 momentin 11 kohdassa ja 7 momentissa, 83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 d §:n 5 momentissa, 91 §:n 4 momentissa, 96 §:ssä, 97 §:n 2 ja 3 momentissa, 99 §:n 1 momentissa, 132 §:n 2 ja 3 momentissa, 165 §:n 2 momentissa, 165 b §:ssä, 165 c §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa, 167—169 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta _____.

2.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 2 §:n 1 momentti, 132 ja 132 a § sekä 137 a §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 132 § laeissa 201/1998 ja 85/1999, 132 a § mainitussa laissa 201/1998 ja 137 a §: 2 momentti mainitussa laissa 85/1999, sekä
lisätään lakiin uusi 132 b ja 132 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan

- 1) *A-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;
- 2) *B-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia;
- 3) *AB-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäetuuksia (A-osasto) että lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (B-osasto);
- 4) *yhteiseläkesäätiöllä* 13 luvun mukaista eläkesäätiötä, johon voi kuulua kaksi tai useampia työnantajia; *sekä*
- 5) *toimintapiiriin* kuuluvilla henkilöillä niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina.

Tässä laissa tarkoitetaan

- 1) *A-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;
- 2) *B-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia;
- 3) *AB-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäetuuksia (A-osasto) että lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (B-osasto);
- 4) *yhteiseläkesäätiöllä* 13 luvun mukaista eläkesäätiötä, johon voi kuulua kaksi tai useampia työnantajia;
- 5) *toimintapiiriin* kuuluvilla henkilöillä niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina; *sekä*
- 6) *palveluyrityksellä yhteisöä, joka tuottaa eläkesäätiölle sen toimintaan liittyviä palveluita.*

132 §

Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisia tehtäviä täyttäessään taikka 2 momentin nojalla on saanut tiedon eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta taikka jonkun henkilön terveydentilasta, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tiedon ilmaisemiseen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

132 §

Joka eläkesäätiön tai sen palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai eläkesäätiön antaman toimeksiannon perusteella tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 132 b tai 132 c §:n nojalla on saanut tiedon eläkesäätiön, eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan, edunsaajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta taikka jonkun henkilön terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan, ei saa tätä ilmaista sivul-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1) syyttäjää- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle; sekä

3) muualla laissa edellä mainittujen tietojen saantiin oikeutetulle Suomen viranomaiselle.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, eläkesäätiöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja Suomen syyttäjää- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille. Terveystilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjää- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteesenpanoa varten.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö voi käyttää tämän pykälän mukaisen salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkastaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) eläkesäätiön toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen eläkevastuun vakavaraisuusaseman, hallinto- ja kirjanpitomenettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan;

3) pakotteiden asettamiseen; sekä

4) ministeriön päätöksistä tehtyihin valituksiin vastaamiseen.

Eläkesäätiön on 1 momentin säännösten estämättä ilmoitettava ulosottomiehen pyynnöstä maksamansa eläkkeen tai muun toimeentuloetuuden määrä sekä tiedossaan olevat muut laitokset, jotka maksavat edunsaajalle toimeentuloetuuksia.

132 a §

Rangaistus 132 §:n 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla kuin rikoslain 38 luvun 1 §:ssä säädetä ankarampaa rangaistusta.

liselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tiedon ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

Sosiaali- ja terveysministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston toimeksiannosta tehtävää suorittavan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

132 a §

Rangaistus 132 §:ssä säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

132 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi; sekä
- 2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 132 §:ssä tarkoitetun vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

- 1) tarkastaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;
- 2) eläkesäätiön toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen eläkevastuun, vakavaraisuusaseman, hallinto- ja kirjanpitomenettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan; sekä
- 3) pakotteiden asettamiseen.

132 c §

Sen estämättä, mitä 132 §:ssä säädetään, eläkesäätiöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) eläkesäätiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa eläkesäätiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) eläkesäätiöön kohdistuneista rikoksista sekä siltä haetuista etuuksista toisille vakuutuslaitoksille, jos tämä on tarpeen vakuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi siten kuin tietosuojalautakunta henkilötietolain (523/1999) 43 §:n 3 momentin nojalla tarkemmin määrää;
- 4) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty. Lupa voidaan antaa määräajaksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset. Lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä; sekä
- 5) Suomen syyttäjä- ja esitutkintavi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 132 b §:n 1 momentissa tarkoitetuille viranomaiset; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syyteeseenpanoa varten.

Eläkesäätiö voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Sosiaali ja terveysministeriö voi antaa tarvittaessa säännöksiä tämän pykälän 1 ja 2 momentin soveltamisesta.

137 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 4 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 39 §:n 2 momentissa, 41 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 41 a §:n 1 ja 2 momentissa, 41 b §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4—6 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 c §:n 2 ja 5 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 64 §:ssä, 65 §:n 2 ja 3 momentissa, 67 §:n 1 momentissa, 88 §:n 5 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 ja 4 momentissa, 134 §:ssä, 135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 4 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 39 §:n 2 momentissa, 41 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 41 a §:n 1 ja 2 momentissa, 41 b §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4—6 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 c §:n 2 ja 5 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 64 §:ssä, 65 §:n 2 ja 3 momentissa, 67 §:n 1 momentissa, 88 §:n 5 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 momentissa, 132 b §:ssä, 132 c §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 3 momentissa, 134 §:ssä, 135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .